

HODNOCENÍ KRIMINOGENNÍCH RIZIK ODSOUZENÝCH

František Drahý, Jindřich Hůrka, Michal Petras a Václav Jiříčka
Vězeňská služba ČR

III. Kriminologické dny
Hradec Králové, 19.-20. 1. 2015

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

99,8 % všech odsouzených je dříve či později propuštěno na svobodu?

u většiny odsouzených neplní výkon trestu odnětí svobody nápravnou funkci, neboť míra recidivy v České republice činí 63-67 %?

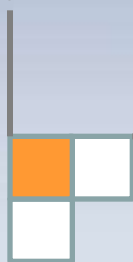
více než 40 % všech odsouzených představují pachatelé násilných trestných činů, u nichž recidiva do 1 roku od propuštění přesahuje 50 %?

OBSAH

- ▶ 1. Představení nástroje SARPO
- ▶ 2. Metodika a školení zaměstnanců
- ▶ 3. Statistické přehledy - výběr
- ▶ 4. Výstupy pro zacházení

je validizovaná metoda na vyhodnocování rizik vedoucích k recidivě a zaměřuje se na

- kategorizaci odsouzených podle statických a dynamických rizik
- rozlišování mezi riziky **vnitřními** a **vnějšími**
ve vězení **ve společnosti**
- stanovení vhodných a efektivních intervencí ke snížení recidivy
- predikci dalšího kriminálního chování

VNĚJŠÍ A VNITŘNÍ RIZIKA

**VNITŘNÍ
RIZIKA**

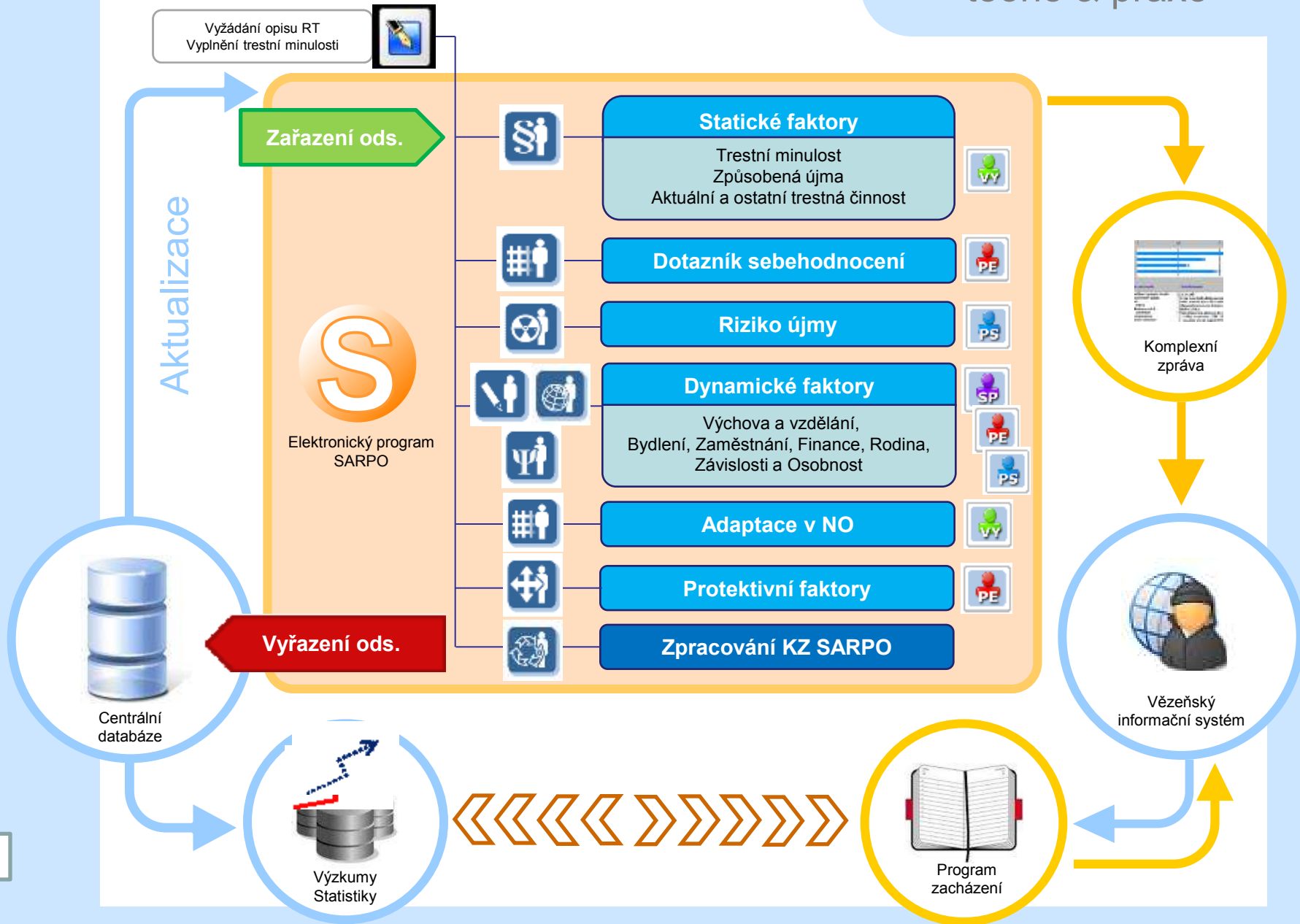
strážný
dozorce

napadení ve věznici,
útěk...

**VNĚJŠÍ
RIZIKA**

vychovatel
odb. zaměstnanec

zabránění recidivě
po propuštění

OBSAH

- ▶ 1. Představení nástroje SARPO
- ▶ 2. Metodika a školení zaměstnanců
- ▶ 3. Statistické přehledy - výběr
- ▶ 4. Výstupy pro zacházení

S nástrojem SARPO mohou pracovat jen proškolení zaměstnanci VS ČR.

Školení je realizováno v časové dotaci 17 vyučovacích hodin a probíhá tři dny.

Školiteli jsou členové SARPO týmu.

Obsah školení:

- Teoretická část (3 hodiny)
- Teorie k nástroji SARPO (6 hodin)
- 3 kazuistiky se zpětnou vazbou (6 hodin)
- Praktický kontext aplikace nástroje SARPO v praxi (2 hodiny)

Školení započalo v květnu 2012

V den spuštění nástroje SARPO 1. 11. 2012 bylo proškoleno cca 400 odborných zaměstnanců

(v 1.vlně byli proškoleni zaměstnanci, kteří pracují v Nástupních odděleních).

K 31. 12. 2014 bylo proškoleno v **30** školeních celkem **1079** odborných zaměstnanců VS ČR.

Speciální pedagogové	195
Sociální pracovníci	128
Psychologové.	130
Vychovatelé	626

Nejbližší budoucnost

- Zbývá proškolit cca 100 odborných zaměstnanců.
- Průběžně budou školeni nově příchozí odborní zaměstnanci.
- Kazuistické semináře - cca II. polovina 2015.

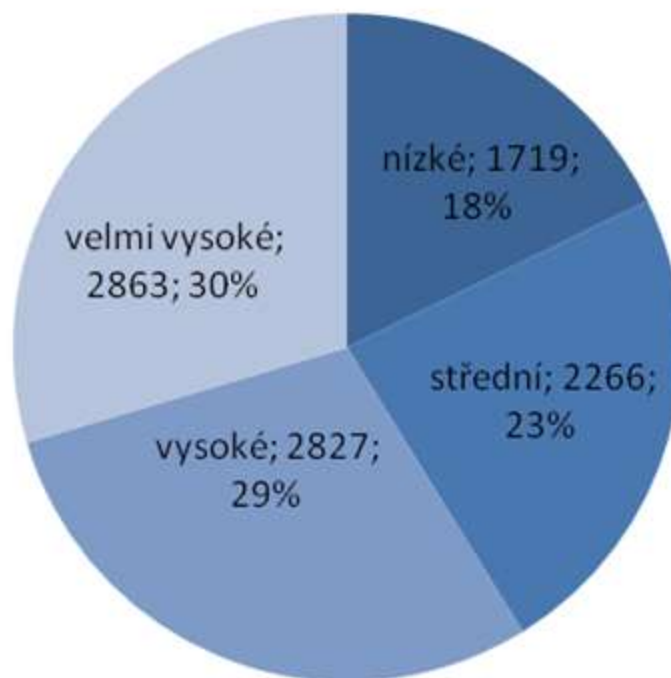
OBSAH

- ▶ 1. Představení nástroje SARPO
- ▶ 2. Metodika a školení zaměstnanců
- ▶ 3. Statistické přehledy - výběr
- ▶ 4. Výstupy pro zacházení

Rozložení rizik v souboru (N = 9675)

Kategorie statického rizika

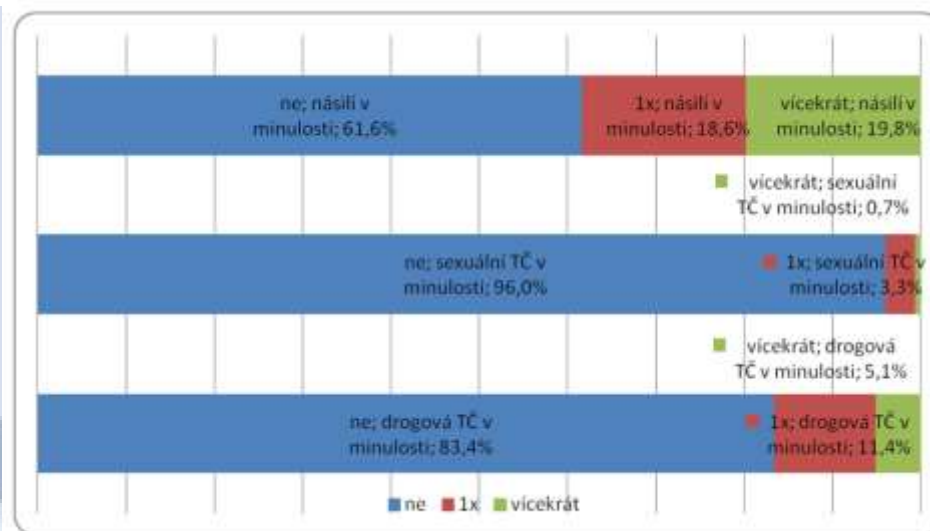

Výpočet SR obsahuje:

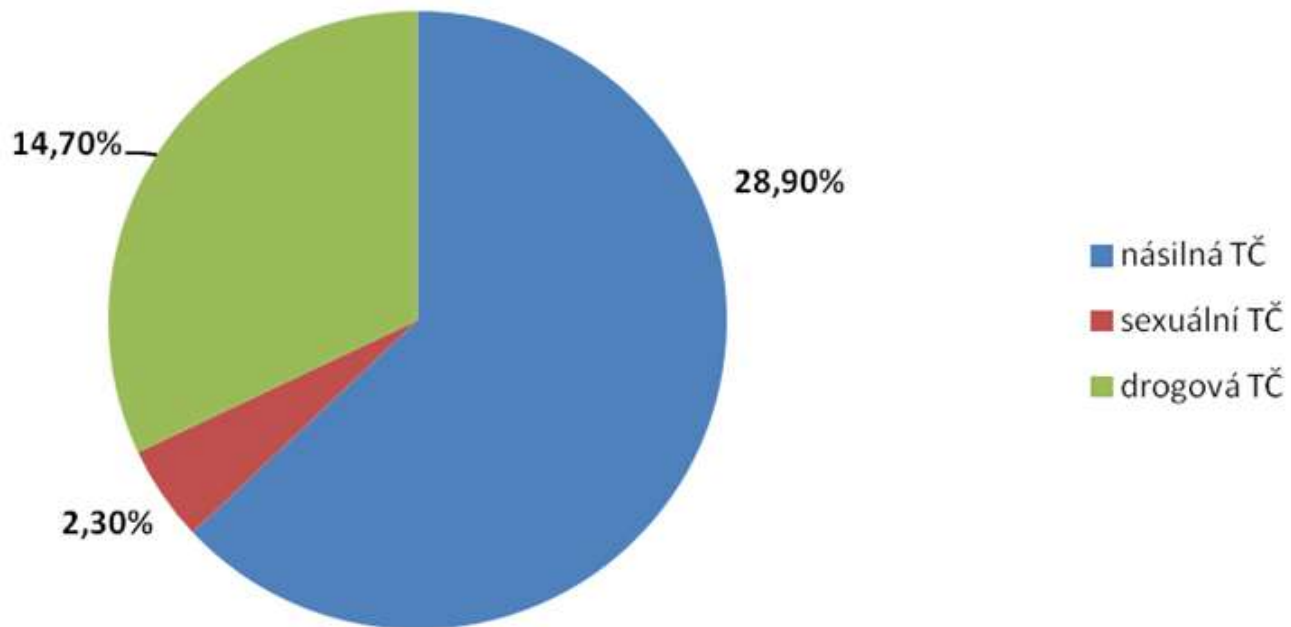
- závažné skutečnosti
- Copas rate (intenzita páchání)
- podíl NEPO

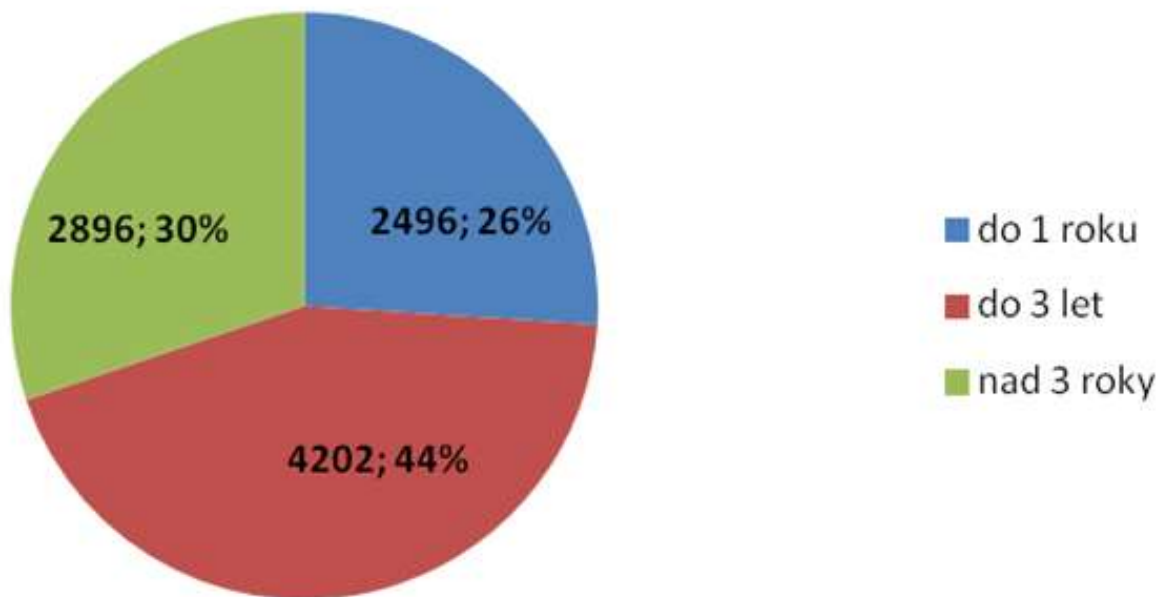
	Násilí v minulosti		Sexuální TČ v minulosti		Drogová TČ v minulosti	
	n	%	n	%	N	%
ne	5963	61,6	9289	96,0	8071	83,4
1x	1799	18,6	319	3,3	1106	11,4
vícekrát	1913	19,8	67	0,7	498	5,1
Celkem	9675	100,0	9675	100,0	9675	100,0

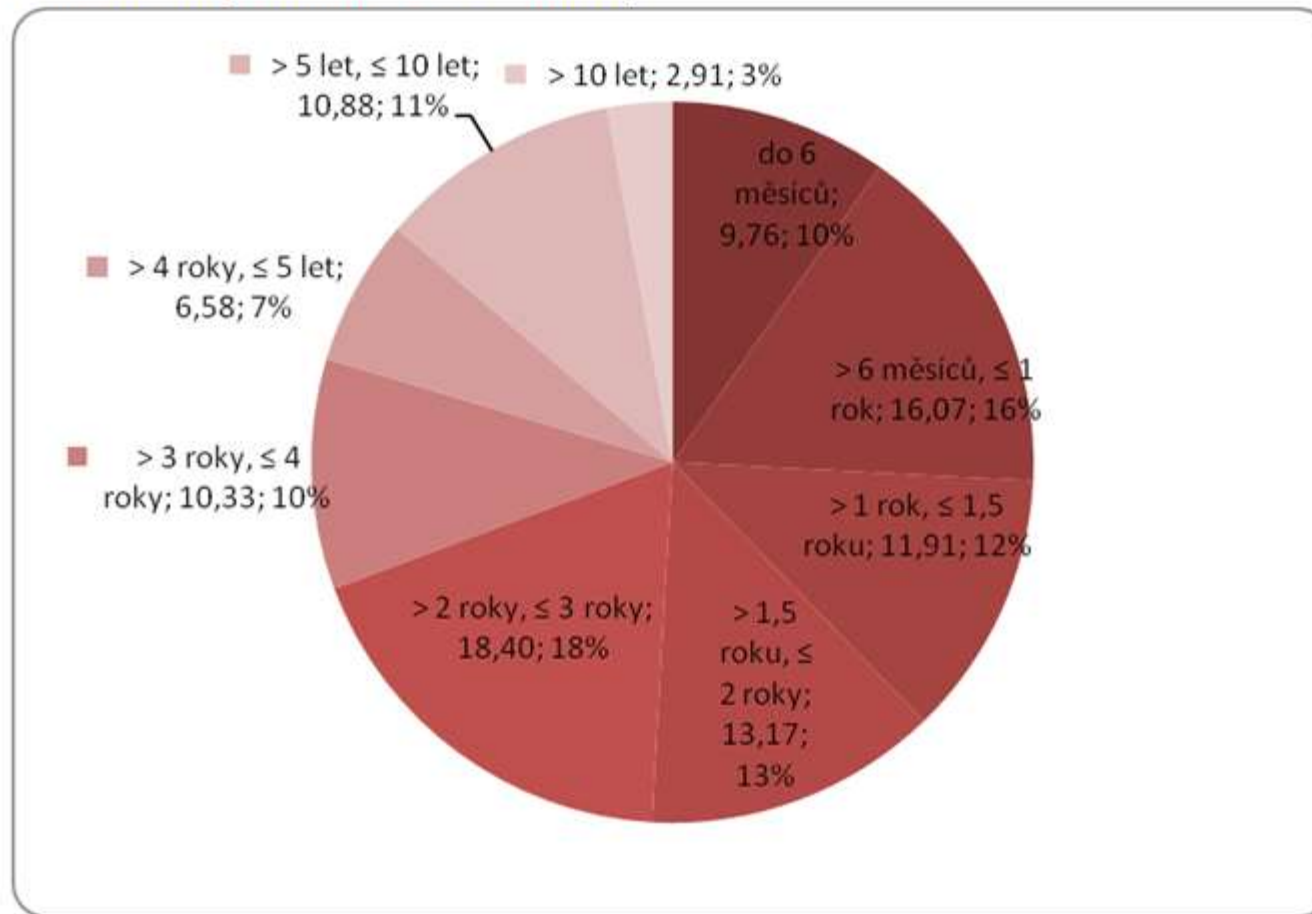
Specifická TČ

Délka trestu (N = 9675)

Délka trestu (aktuální TČ + ostatní TČ)

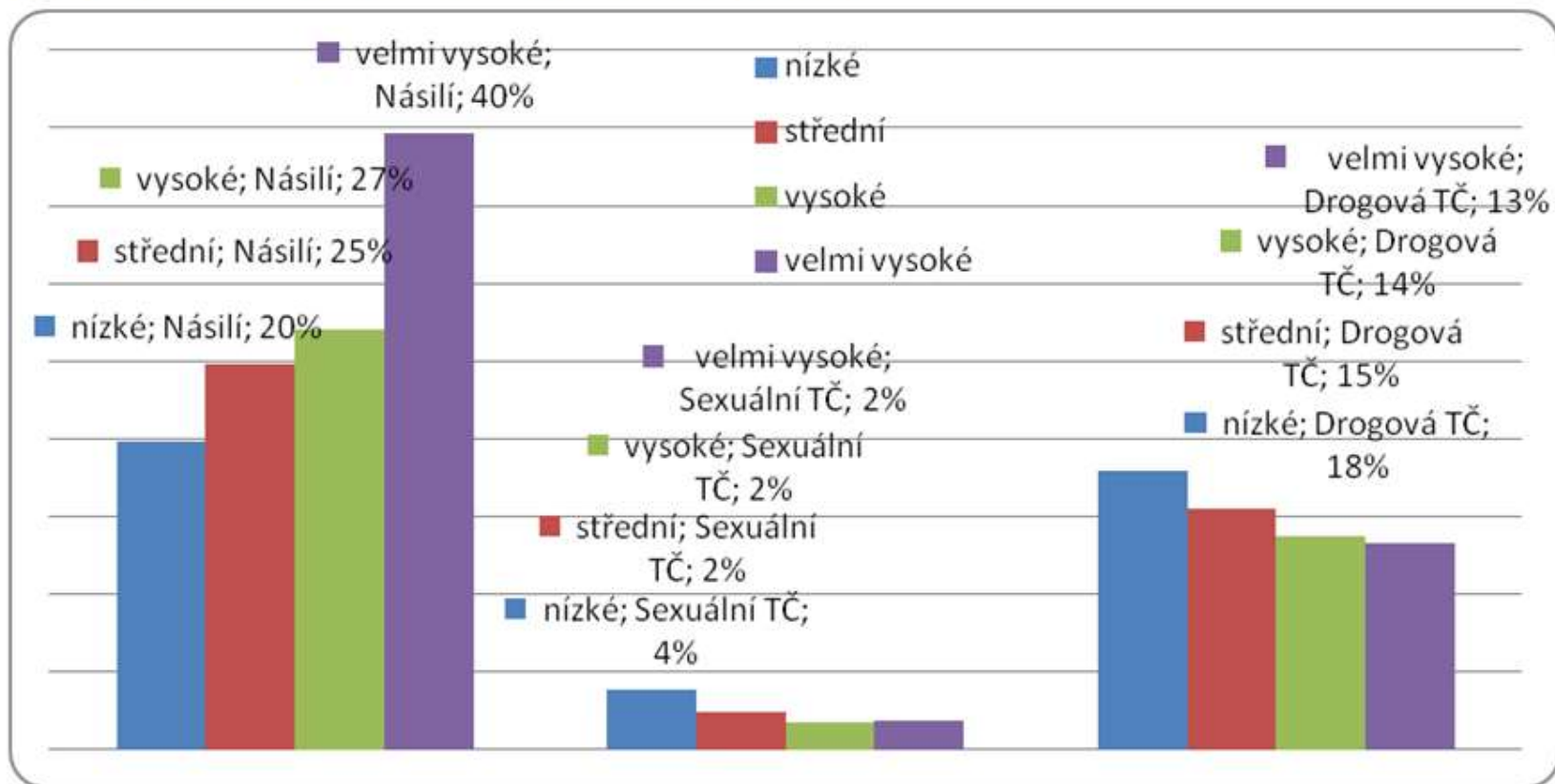

Výskyt specifické trestné činnosti podle kategorií SR

Specifická TČ	Kategorie SR (četnosti)				Kategorie SR (%)			
	nízké	střední	vysoké	velmi vysoké	nízké	střední	vysoké	velmi vysoké
Násilí	339	562	763	1134	19,8	24,8	27,0	39,6
Sexuální TČ	65	55	48	53	3,8	2,4	1,7	1,9
Drogová TČ	307	350	386	381	17,9	15,5	13,7	13,3
Celkem	1716	2264	2824	2861				

Výskyt specifické trestné činnosti podle kategorií SR

Násilná TČ

Sexuální TČ

Drogová TČ

Velikost zkoumaného vzorku:

- Nízké statické riziko: N = 3712
- Velmi vysoké statické riziko: N = 6862

Průměrný věk:

- Nízké statické riziko: 44 let
- Velmi vysoké statické riziko: 26 let

Procentuální vyjádření počtu odsouzených, kteří nemají problémy s užíváním drog, resp. patologickým hraním

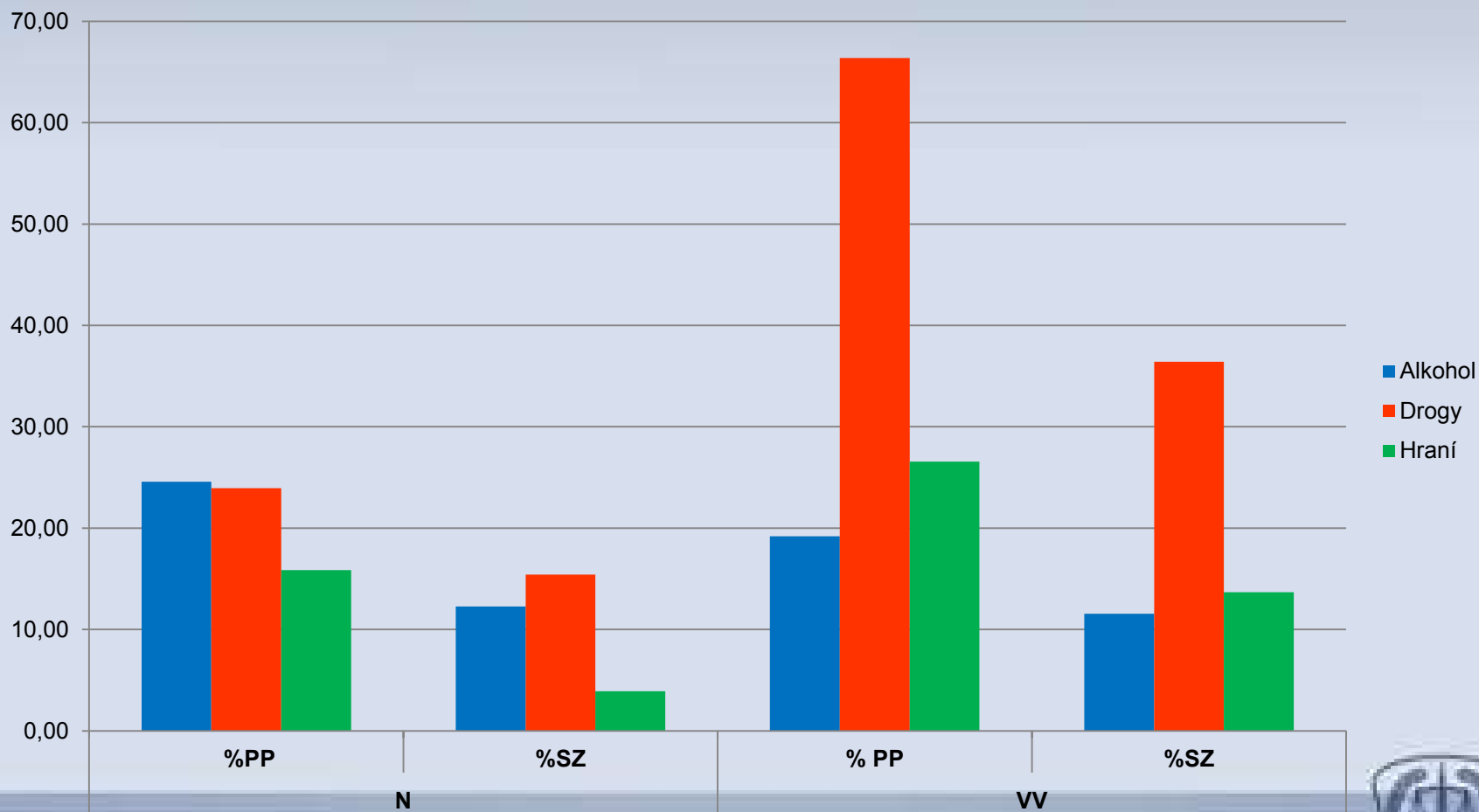
- Nízké statické riziko: 64,4%
- Velmi vysoké statické riziko: 31,8%

Srovnání výskytu problému působícího užívání, resp. hraní
v kategoriích nízkého a velmi vysokého statického rizika

	N		VV	
	%PP	%SZ	% PP	%SZ
Alkohol	24,57	12,28	19,19	11,54
Drogy	23,95	15,41	66,38	36,42
Hraní	15,87	3,90	26,55	13,67

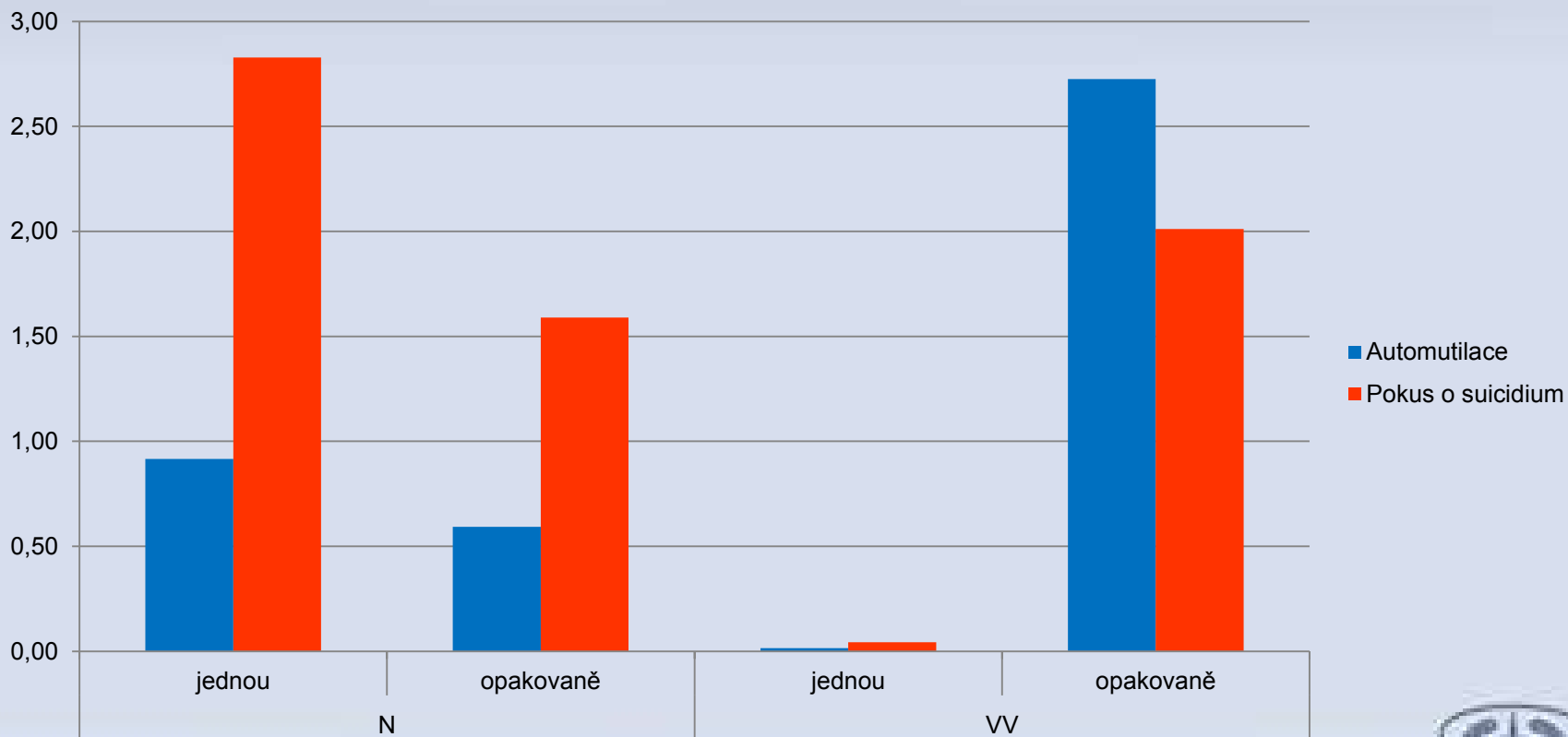

Srovnání výskytu automutilace a suicidálních pokusů

	N		VV	
	jednou	opakovaně	jednou	opakovaně
Automutilace	0,92	0,59	0,01	2,73
Pokus o suicidium	2,83	1,59	0,04	2,01

Srovnání výskytu automutilace a suicidálních pokusů

Cílová skupina:

Skupina odsouzených s velmi vysokou pravděpodobností pozdějšího selhání (statické riziko=velmi vysoké)

Vzorek:

Z celkového počtu 22 612 KZ SARPO tvoří odsouzení s velmi vysokým statickým rizikem 31% (6938).

Z hlediska sociodemografického se jedná převážně o odsouzené:

- s českým státním občanstvím,
- s průměrným aktuálním věkem - 26 let,
- s průměrným věkem spáchání 1 TČ - 17 let,
- svobodné,
- bezdětné,
- se základním nebo nedokončeným dalším vzděláním.

Z hlediska kriminální a trestní minulosti:

- kteří již byli v minulosti soudně trestáni – je zde vysoký podíl těch, kteří byli v minulosti trestáni opakovaně,
- u kterých soud ukládá častěji nepodmíněný trest odnětí svobody,
- kteří svou první trestnou činnost zahájili již ve věku mladistvých,
- většina z nich byla za posledních 5 let ve výkonu trestu,
- většinou si trest odnětí svobody vykonávají ve věznici s ostrahou,
- v jejich kriminální minulosti lze často nalézt specifickou trestnou činnost – nejčastěji násilí.

	počet	%
Predelikvence	234	3,4
Juvenilní kriminalita	5496	79,2
Opakovaně soudně trestán	2078	30,0
Výskyt prvku násilí v TČ	4750	68,5
Výskyt drogového kontextu v TČ	382	5,5
Výskyt sexuálního kontextu v TČ	1433	20,7
Aktuální trest OS nad 3 roky	585	8,4

N=6938

BYDLENÍ

1. Má právně ošetřené bydlení, které může neformálně užívat a zároveň mu v jeho užívání nic nebrání.	59%
1. Má právně ošetřené bydlení, ale z důvodu existence překážek jej nemůže bezproblémově užívat nebo jej nechce užívat.	3%
1. Nemá právně ošetřené bydlení, ale má faktickou možnost využít neformální nabídku bydlení.	35%
1. Nemá žádné bydlení a nemá nebo nechce využít možnost jakékoliv nabídky k bydlení.	3%

1. Kvalita bydlení odpovídá běžnému standardu a užívání bydlení není limitováno.	85%
1. Kvalita bydlení je občas limitována např. velkým počtem spolubydlících, jejich častým střídáním apod., avšak základní hygienické návyky lze udržovat.	13%
1. Kvalita bydlení je trvale limitována neexistencí např. vody, elektřiny. Udržování základní osobní hygieny je ztíženo.	1%
1. Bydlení není určeno k jeho užívání a ohrožuje samotné obyvatel.	1%

1. Lokalita není považovaná za rizikovou oblast, prostředí lze charakterizovat jako nerizikové.	67%
1. V lokalitě je ojedinělý výskyt rizikového chování, prostředí však nelze charakterizovat jako rizikové.	25%
1. Lokalita je charakteristická výskytem rizikového chování nebo se jedná přímo o lokalitu ohroženou sociálním vyloučením. Prostředí lze charakterizovat jako rizikové.	7%
1. Lokalita je odloučená od svého okolí a trpí častým výskytem rizikového chování. Jedná se o velmi rizikové prostředí.	1%

BYDLENÍ

1. Bezproblémové soužití bez narušování mezilidských vztahů.	74%
1. Ojedinelé narušování mezilidských vztahů nepřesahuje rámec přestupkového řízení.	15%
1. Opakované narušování mezilidských vztahů nepřesahuje rámec přestupkového řízení.	3%
1. Narušování mezilidských vztahů naplňuje skutkovou podstatu trestného činu.	3%

Souvislost s trestnou činností

1. Žádná	65%
1. Nízká	16%
1. Střední	13%
1. Vysoká	4%
Nehodnoceno	1%

ZAMĚSTNÁNÍ

1.Kvalifikován s praktickou využitelností: způsobilost k výkonu povolání nebo pracovní činnosti může bez limitů využívat v praxi.	54%
1.Kvalifikován s omezenou praktickou využitelností: způsobilost k výkonu povolání nebo pracovní činnosti může využívat v praxi omezeně. Překážky nejsou na jeho straně.	7%
1.Kvalifikován bez reálné využitelnosti: vzhledem k osobním poměrům anebo osobnímu stavu nelze kvalifikaci uplatnit. Překážky jsou na jeho straně.	7%
1.Ztráta možnosti využití kvalifikace: není kvalifikován vůbec nebo na určitou dobu sankčně pozbyl oprávnění k výkonu povolání nebo pracovní činnosti.	31%

1.Bezproblémové zaměstnání a bez rizikového průběhu předchozích zaměstnání.	50%
1.Vzhledem k věku a osobním poměrům a charakteru pracovní činnosti nelze průběh předchozích zaměstnání ani jejich změny hodnotit za rizikové.	12%
1.Průběh předchozích zaměstnání je narušován jejich častějším střídáním nikoli však z důvodu závažného porušování povinností zaměstnance/pracovníka.	12%
1.Průběh předchozích zaměstnání je narušen závažným porušením pracovních povinností, na základě čehož došlo ke změně nebo ukončení pracovní činnosti.	3%

ZAMĚSTNÁNÍ

1.Zaměstnán před nástupem výkonu trestu po dobu 3 let.	46%
1.Krátkodobá nezaměstnanost: v průběhu 3 let před výkonem trestu byl ojediněle a krátkodobě nezaměstnán.	6%
1.Střídavá zaměstnanost a nezaměstnanost: v průběhu 3 let před výkonem trestu byl střídavě zaměstnán i nezaměstnán.	12%
1.Dlouhodobá nezaměstnanost: v průběhu 3 let před výkonem trestu byl déle než 6 měsíců nezaměstnaný.	32%

1.Před výkonem trestu byl v evidenci Úřadu práce nebo vykonával pracovní činnost.	80%
3 - Před výkonem trestu byl nezaměstnaný a zároveň nebyl evidován na úřadu práce.	17%

1.Má odpovídající pracovní zkušenosti.	52%
1.Má malou pracovní zkušenost a minimálně se zapojil do pracovního procesu.	14%
1.Má nedostačující pracovní zkušenosti.	21%
1.Nemá žádné pracovní zkušenosti, do současné doby se do pracovního procesu vůbec nezapojil.	12%

FINANCE

1. Má pravidelný a dostatečný legální příjem k pokrytí základních životních potřeb.	50%
1. Má omezené legální příjmy, jsou však nepravidelné nebo nedostatečné.	15%
1. Nemá žádné legální příjmy, kromě těch, které plynou ze sociální politiky státu nebo z podpory sociálního okolí.	18%
1. Nemá žádné legální příjmy ani ty, které plynou ze sociální politiky státu.	16%

1. Má pouze legální vykazatelné a zdanitelné příjmy.	47%
1. Má ojedinělé příjmy plynoucí i z právně neošetřeného zaměstnání nebo pracovní činnosti.	12%
1. Má příjmy, z nichž část pochází z nelegální nebo trestné činnosti.	26%
1. Má příjmy, z nichž většina pochází z trestné činnosti.	12%

1. Aktuálně je bez dluhů a závazků.	45%
1. Existující a očekávaná plnění jsou v reálných možnostech, doposud je bezproblémově plnil.	7%
1. Existující a očekávaná plnění přijímá, jsou však nad rámec reálných možností.	41%
1. Existující i očekávaná plnění odmítá nebo odmítá existenci jakýchkoli dluhů a závazků.	6%

1. Řádně hospodaří.	46%
1. Hospodaří v krátkodobé perspektivě.	15%
1. Nehospodárně zachází s finančními prostředky.	28%
1. Nedokáže hospodařit se svými financemi i přes dostatečné příjmy z důvodu vydání, která jsou nad jeho finančními možnostmi.	6%

RODINA A SOCIÁLNÍ KONTAKTY

Nikdo z osob blízkých se nepodílel na trestné činnosti.	98%
1.Osoba blízká se přímo nepodílela na trestné činnosti, ale byla s ní obeznámena.	1%
1.Osoba blízká se jednou ocitla v roli spolupachatele, návodce, organizátora apod.	0,7%
1.Osoba blízká se opakovaně ocitla v roli spolupachatele, návodce, organizátora apod.	0,3%

1.Mezilidské vztahy nejsou konfliktní.	95%
1.Konflikty v mezilidských vztazích jsou ojedinělé a bez trestně právních dopadů.	3%
1.Konflikty v mezilidských vztazích jsou opakované, ale byly řešeny jen v přestupkovém řízení.	1%
1.Konflikty v mezilidských nabyly podobu trestného činu, za který byl odsouzen.	1%

RODINA A SOCIÁLNÍ KONTAKTY

1.Má fungující sociální zázemí, které jej podporuje a hodlá podporovat i do budoucna.	98%
1.Má fungující sociální zázemí, které ho ale aktuálně nechce podporovat.	1%
1.Má nefungující sociální zázemí z důvodu ztráty kontaktu.	0,5%
1.Má nefungující sociální zázemí.	0,5%

Souvislost s trestnou činností

1.žádná	93%
1.Nízká	2%
1.Střední	3%
1.Vysoká	1%
Nehodnoceno	1 %

OBSAH

- ▶ 1. Představení nástroje SARPO
- ▶ 2. Metodika a školení zaměstnanců
- ▶ 3. Statistické přehledy - výběr
- ▶ 4. Výstupy pro zacházení

PRINCIPY EFEKTIVNÍ INTERVENCE

PRINCIPY EFEKTIVNÍ INTERVENCE

